

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXVII No. 21
Nobyembre 7, 2006
www.philippinerevolution.net

Editoryal

Internasyunal nga pagkiha sa rehimeng Arroyo

Bangud sa lapnagon nga internasyunal nga pagkabalaka sa nagalala nga mga krimen batuk sa pumuluyong Pilipino, pormal nga ginkiha sang pumuluyong Pilipino sa Permanent People's Tribunal (PPT) sining Oktubre 30 ang rehimeng US-Arroyo. Ang Permanent ibunal PT) isa ka establisadong korte nga internasyunal na ginakilala sang United Nations kag iban pa nga pangkalibutanon nga institusyon. Paga-suguran sini ang pagbista sa rehimeng Arroyo sa maabot nga Marso 2007.

Ikaduha ka beses na nga ginpaidalum sa pagbista ang rehimeng Arroyo. Sadtong Nobyembre 2004, ginakusar ang rehimeng Arroyo sa atubang sang Citizens Congress for Truth and Accountability (CCTA)—isa ka

katipuan sang mga eksperto sa layi kag mga personahe nga bantog sa ila integridad. Ginpanaug sang CC-

TA sadtong Marso ang husga sini: nagsala si Gloria Arroyo sa mga

krimen nga paglabag sa tawhanong-kina-matarung, pagdina-ya sa eleksyon kag pagpamuyong sa kabang-mang-gad sang pung-sod kag dapat na siya gahum.

Ang pagkiha sa rehimeng Arroyo sa PPT su-bong pangahuha nga

kahigayunan man nga ginpasaka diri nga mga kaso batuk sa nagaharing papet kag reaksyunaryong rehimen sa Pilipinas. Sadtong 1980, ang National Democratic Front of the Philippines bilang tiglawas sang pumuluyong Pilipino, kag ang Moro National Liberation Front bilang tiglawas sang pumuluyong Moro, magkatuwang nga nagpasaka diri sang mga kaso kriminal batuk sa rehimeng Marcos

Mga tampok sa isyu nga ini...

Ang Permanent
People's Tribunal

PAHINA 3

Away sg mamumugon
sa Dolefil kag FBAC

PAHINA 6 at 7

Pondo sg Food for
School, ginalamon sg
mga kawatan PAHINA 9

kag sa kahimbon sini nga gubyer-nong US kag mga imperyalistang korporasyon kag pangkalibutanong institusyon pangpinansya. Gin-akusar sila sa sala nga paglabag sa tawhanong-kinamatarung kag mga kinamatarung sang pumuluyo kag iban pang mabug-at nga krimen pang-ekonomya kag pangpulitika.

Halos pareho ang kinaiya kag bug-at sang mga kaso nga ginapa-saka subong sa PPT sang mga hi-mata sang biktima sang pasismo, mga demokratikong organisasyon, mga tagasakdag ng kalinungan, mga abugado kag mga institusyon sang simbahan sa rehimeng US-Ar-royo kag amo sini nga imperyalista. Napasulod ini sa tatlo ka kategorya ang ginpasaka nila nga mga kaso:

1) Paglabag sa tawhanong-ki-namatarung, ilabi na sa mga kina-matarung sibil kag pulitikal. Sa partikular, nahanungod ini sa mga pagsalbeyds, pagkuot, pagmasaker, pagtortyrur kag iban pang brutal kag sistematikong pag-abuso kag pag-atake sa mga basehan nga de-mokratikong kinamatarung sang pumuluyo.

2) Paglabag sa tawhanong-ki-namatarung, ilabi na sa mga kina-matarung sa ekonomya, pulitika

kag kultura sang pumuluyong Pili-pino paagi sang pagpataw sang "globalisasyon sang hilway nga merkado" agud hingalitan sila; paglabag sa ila pang-ekonomyang soberanya kag pungsodnong patri-monya; lain-lain nga sari sang pag-pamuyong kag pag-atake sa ila ki-namatarung pang-ekonomya; kag pagwasak sa embayronment.

3) Paglabag sa tawhanong-ki-namatarung sang pumuluyo sa kau-galingon nga pagdesisyon kag kahilwayan paagi sa pagpataw sang gera sang US batuk sa "tero-rismo;" sala nga paglaragway sa ki-namatarung sang pumuluyo sa pungsodnong paghilway bilang te-rorismo; kag wala basehan nga pagbilang sang mga indibidwal, or-ganisasyon kag iban pang entidad sa listahan sang mga "terorista."

Sa pormal nga pagbaton sang PPT sang kiha, ginapakita sini ang pagkilala sa naabot nga kasingki kag lapad sang mga paglapas sang rehimeng US-Arroyo sa mga kina-matarung kag interes sang pumu-luyong Pilipino kag ang hugot nga kinahanglanon nga malubad ang mga ini. Sa mga mata ng PPT, ang makaluluoy nga kahimtangan su-bong sa Pilipinas makumparar sa

kahimtangan nga nagaluntad sa pungsod sang mapaidalum ini sa kakugmat sang layi militar sadtong 1972.

Makumparar man ini sa kahim-tangan nga nagluntad sa iban nga mga pungsod nga nag-antos sang sobra-sobra bnga pagpamuyong, pagpamigos kag pagginahum mili-tar nga ginbista man sang PPT.

Sa kamatuoran, ang Pilipinas pangatlo pa lamang sa mga pung-sod nga duha ka beses na nga gin-kasuhan sa PPT. Nauna diri ang mga rehimen sa Afghanistan kag ang anay Yugoslavia nga lunsay gi-nakitaan sang pila sa pinakamapin-tas kag pinakamalapad nga pagla-bag sa tawhanong-kinamatarung.

Maid-id nga ginabantayan sang Partido, sang mga rebolusyonar-yong pwersa kag sang pumuluyong Pilipino ang mangin husga sang PPT sa mga kaso nga ginpasaka su-bong batuk sa rehimeng Arroyo. Mabaskog ang ila pagsalig nga pa-reho sang nangin husga batuk sa diktaduryang Marcos sadtong 1980, pat-ud nga mahusgahan nga may sala ang rehimeng US-Arroyo.

Paagi sang pagbista nga ini masalaming ang matuod nga ka-himtangan sang pungsod sa atu-bang sang internasyunal nga opi-nyon publiko. Pareho sang nangin kontribusyon sang una nga pagbis-ta kag husga sang PPT sa pagbag-sak kay Marcos sadtong 1986, ang pagbista subong kag makita nga pagkunderar sang PPT sa rehimeng US-Arroyo magaserbi nga tungtu-ngan sang mas malapad pa nga pagkunderar kakg paghamulag sa rehimeng Arroyo kag magaserbi man nga daku nga kontribusyon sa pagpukan sa ulihi sa subong nga nagaharing hubon, pag-insister sang pagsilut sa mga pasistang kriminal, kag sa padayon nga pagsu-long sang paghimakas sang pumu-luyong Pilipino para sa tunay nga pungsodnon nga kahilwayan, de-mokrasya, hustisya, kalinungan kag

 <p>Tuig XXXVII No. 21 Nobyembre 7, 2006</p> <p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginabantala sa leng-wahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hili-gaynon, Waray kag Ingles.</p> <p>Mahimo ini i-download halin sa Phi-lippine Revolution Web Central nga makit-an sa:</p> <p>www.philippinerevolution.org</p> <p>Nagabaton ang <i>Ang Bayan</i> sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.</p> <p>Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com</p>	<h2>Kaundan</h2> <h3>Editorial</h3> <p>Internasyunal nga pagkiha sa rehimeng Arroyo 1</p> <p>Ang Permanent People's Tribunal 3</p> <h3>Pagpanghalit sg pasistang estado</h3> <p>Mga paglabag sa tawhanong-kinamatarung 4</p> <p>Mga bata, kababaihan, <i>environmentalist</i>, biktima sg kalakasan 5</p> <p>Banggianay sa kabinete ni Arroyo 5</p> <p>Away sg mamumugon sa Dolefil 6</p> <p>Mga welga sa Compostela Valley 7</p> <p>Kalakasan militar sa FBAC 8</p> <p>Mga piketlayn sa Cavite, ginbungkag 8</p> <p>Pondo sg Food for School, ginalamon sg mga kawatan 9</p> <p>Ang pagbalik ni Arturo Yap 9</p> <p>Pilipinas, himuon basuran sg Japan 10</p> <p>Basura kag iban pa 11</p> <h3>Balita</h3> <p>11</p>
<p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas</p>	

Ang Permanent People's Tribunal

Ang Permanent People's Tribunal (PPT) amo ang pormal nga internasyunal nga korte nga gintukod sadtong 1979 agud tun-an, bista-hon kag husgahan ang mga paglabag sa tawhanong-kinamatarung kag sa mga pundamental nga kinamatarung sang pumuluyo.

Ginapadayon sang PPT ang hili-kuton nga ginsuguran sang Bertrand Russel Tribunal I ukon International War Crimes Tribunal (IWCT) I kag IWC II nga nagbista sa amo nga mga kaso. Ang IWCT I (1966-67) ang nagbista sa mga krimen sa gera sang US sa gerang agresyon sini sa Vietnam kag ang IWCT II (1974-76) ang nagbista sa mga pagpamigos sang mga maki-US nga rehimen sa Latin America.

Espesyalmente ang PPT sa pagka-independyente sa anuman nga gahum pang-estado. Baliskad ini sa pagluntad sang hegemonya sang isa ka estado sa iban pang pungsod kag hugot sini nga ginatib-ong ang prinsipyo sang internasyunal nga angtanay nga nakabase sa kalinungan kag pagkapatas sang mga pungsod kag pumuluyo. Lubos nga nagasandig ini sa awtoridad sang hilway nga pangkalibutanon nga opinyon publiko.

May espesyal man ini nga pagtum-ok sa pagtuon sang mga nalabag nga interes sang nagkalain-la-

in nga pumuluyo sa kalibutan ilabi na yadtong mga pinakapigos kag gindingutan sang mga kinamatarung. Basehan sini sa pag-imbestiga, pag-analisa kag paghusga ang mga datos nga halin sa "buhì nga kamatuoran kag riyalidad" halin sa aktwal nga sitwasyon, inagihan kag kasaysayan sang pumuluyo, luwas pa sa mga internasyunal nga layi kag kumbensyon. Ang mga myembro sang hurado sini maid-id nga ginpili base sa ila mataas nga kahimtangan moral, intelektwal kag propesyunal.

Ang PPT gintukod sa inisyatiba sang Lelio Basso International Foundation for the Rights and Liberation of Peoples (FILB), isa ka pangkalibutanong institusyon nga ginatukod sadtong 1976 sang mga progresibong intelektwal, manunulat kag eksperto sa layi. Ang FILB gintukod sa pagpamuno sang kilala nga Italyanong antipasistang aktibista, abugado, mamamahayag kag *statesman* nga si Lelio Basso. Isa si Basso sa mga huwes sang IWCT I sadtong 1967. Isa man si Basso sa mga nagduso sang pagtukod sang IWCT II sadtong 1973.

Halin sang matukod ang PPT, nakahiwat na ini sang 34 sesyon nahanungod sa nagkalain-lain nga pungsod kag organisasyon. Lakip sa mga ginbista na sini ang mga mapi-

guson kag mapang-abuso nga rehimen sa Pilipinas (1980), Western Sahara (1979), Argentina (1980), Eritrea (1980), Afghanistan (1981 kag 1982), East Timor (1981), El Salvador (1981), Nicaragua (1984) kag anay Yugoslavia (1995). Ginhusgahan man sini ang mga kriminal nga salabton sang International Monetary Fund (1994) kag ang paglupok sang Chernobyl Nuclear Power Plant sa Ukraine (1996).

Tanan nga mga dokumento nga ginabaton kag ginarebyu sang PPT kag ang mga basehan kag paathag sa mga husga sini ginapadala sa United Nations (UN) kag nagkalain-lain pa nga pangunahon nga pangkalibutanong institusyon kag organisasyon kag madamu sa mga ini gintalakay man sang Human Rights Commission sang UN. Ang ikaduha nga sesyon sang PPT nahanungod sa Pilipinas pagbistahan sa The Netherlands pangadumalahan ni Gianni Tognoni, isa ka doktor nga nagaserbi nga *secretary-general* sang PPT. Siya man ang nagadumala sa pagbista sang diktaduryang Marcos sadtong 1980.

Ang mga kaso nga subong napresentar sa PPT ginpasaka sining Oktubre 30 sang mga organisasyon nga kinalakipan sang Hustisya, isa ka organisasyon sang mga pamilya kag biktima sang paglabag sa tawhanong-kinamatarung sa idalum sang rehimeng Arroyo; Desaperacidós, isa ka grupo sang mga himata sang mga ginkuot kag wala na nakita; Samahan ng mga Ex-Detainee Laban sa Detensyon kag para sa Amnestiya (SELDA); KARAPATAN; Public Interest Law Center; Peace for Life; Philippine Peace Center; United Church of Christ in the Philippines; Ecumenical Bishops Forum; Ibon Foundation; kag Bagong Alyansang MakABAYAN (BAYAN). Ginatalana sang PPT ang pagbista sa mga kaso nga ini sa Marso 2007.

Wala untat nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung

Wala gihapon sang untat ang mga pagpatay, pagkuot kag iban pa nga paglapak sa tawhanong-kinamatarung sang pumuluyo. Masunod ang mga pinakaulihing report nga natipon sang *Ang Bayan*:

Nobyembre 5. Ginpatay sang duha ka armadong lalaki nga nakabonet si Rodrigo Catayong, 55, tserman sang Katungod-Eastern Samar kag upisyal sang Alliance of Concerned Teachers. Si Catayong, isa ka propesor sa Eastern Samar State University kag sekretaryo sang Board of Regents sa nasambit nga unibersidad ginluthang samtang nagapasulod siya sa simbahan sang Borongan, kabisera sang Eastern Samar. Walo ka igo sang bala ang iya naangkon. Nagpalagyo ang mga kriminal sakay sa duha ka motorsiklo.

Nobyembre 3 tubtub subong. Ginatus-gatos nga pamilya halin sa Barangay Lumusong, Tulunan, North Cotabato ang napilitan nga magbakwit halin sang palukpan sang sunud-sunod nga mortar sang 38th IB ang ila lugar. Ginbaslan sang AFP ang mga sibilyan matapos salakayon sang BHB ang detatsment sang militar sa Tulunan sadtong Nobyembre 2 kag mag-engkwentro liwat ang AFP kag BHB masunod nga adlaw sa Barangay Lumusong.

Nobyembre 2. Ginluthang sang tatlo ka armadong lalaki sa iya balay sa Sityo Apalan, Barangay Bulawen, Palauig, Zambales si Emerlito Dizon, *secretary-general* sang Alyansa ng Magbubukid sa Gitnang Luzon (AMGL), kadampig sang Kilusang Magbubukid ng Pilipinas. Kritikal subong ang sitwasyon ni Dizon sa ospital. Suno sa iya anak nga nakasaksi sa pagpangluthang, mga suldado ukon may angot sa militar ang mga naghimo sang tuyo nga pagpatay.

Nobyembre 1. Pwersahan nga

nagsulod nga wala sang mandamyoento bandang alas-8:45 sang gab-i ang mga elemento sang Regional Police Intelligence kag Regional Mobile Group sang PNP sa kumbento sang Contemplatives of the Good Sheperd sa Barangay Ampayon, Butuan City para kuno arestuhon si Jorge "Ka Oris" Madlos, tagapamaba sang NDF-Mindanao. Ginhalughog sang mga pulis ang kumbento pero wala nila makit-an si Ka Oris. Matapos sini ginkadtuan man sang mga pulis ang kumbento sang Missionary Sisters of Mary sa San Lorenzo Pastoral Center sa Butuan man pero wala ginpasulod. Ginkasuhan sang Religious Sisters of the Good Sheperd (RGS) ang PNP sa Commission on Human Rights sining Nobyembre 5. Wala ginbaton sang RGS ang palusot sang PNP nga nagsala lang ang reyd. Siling sang RGS, ini "pagpahahug kag harasment sang mga instrumento sang gubyrno nga maathag hnungod kag sistematiko."

Oktubre 21. Kwarenta'y kwatro nga mangunguma kag aktibista nga nagainsister sang pagbag-o sa partehanay sang kita sa isa ka asyenda ang gin-aresto sa Lucena City kag ginhunong sang 24 oras. Upod sa mga gin-aresto sanday Pedro "Tata Pido" Gonzales, *national vice chairman* sang Pamalakaya; Guillermo Bautista, tserman sang Katipunan ng Samahang Magsasaka-Timog Katagalugan; kag Domingo Escamillas, tserman sang Pinag-isang Lakas ng Magbubukid sa Quezon. Ginapamilit sang mga mangunguma ang pagbag-o sa partehan sang ani sa 13,000 ektaryas nga asyenda sang pamilya Reyes halin sa 75-25 pabor sa agalon nga mayduta pakadto sa 75-25 pabor sa mga agsador.

Suno sa mga saksi, may 100 mangunguma kag tagasuporta nila sa Villa Reyes, San Narciso, Quezon

ang nagmartsa halin sa Saint Ferdinand Cathedral pakadto sa mansyon sang anhing nga Don Domingo Reyes sa Brgy. Cotta, Lucena City agud maglunsar sang "peoples' camp" sang pwersahan sila nga gindispers sang mga pulis kag ginpangdakup.

Oktubre 19. Alas-5 sang agaginsulod kag ginhalughog sang 50-tawo nga pwersa sang PNP, Philippine Army kag CIDG ang komunidad sang C. Pascual, Bayugo, Mecauayan, Bulacan kon sa diin nagaestar ang mga myembro sang Kadamay nga sanday Joselito Serrano, Mercedes Cayan, Norlito Obenia, Joey Sebastian, Andres Calimlim, Fernando Serrano, Jr. kag Jeric Cabral. Ang pila sa ila ginposasan kag gintutukan sang pusil. Tuyo kuno sang reyd ang pag-aresto kay Joselito Serrano nga ginaakusahan nga nagatago sang mga baril. Pagkatapos sang pagsalakay namahug ang mga pasista nga magabalik sa lugar matapos ang lima ka adlaw. Ang mga biktima lunsay aktibo sa paghimakas batuk sa pagpatuman sang kontra-imol sa syudad nga Philippine National Railways Modernization and Rehabilitation Project.

Septiyembre 18. Duha ka Aeta ang kinidnap sang 30 armadong lalaki sa kabukiran sang Capas, Tarlac. Tubtub subong wala pa sila makitan. Suno sa mga saksi, ang magkadugo nga sanday Nicolas Sanchez kag Heherson Medina ginsakay sa isa ka trak sang militar kag gindala sa Sityo Cabatuan, Barangay Bueno, Capas. Ang nasambit nga trak nakita sa *compound* sang 71st IB sa Hacienda Luisita, Tarlac city. Suno sa mga asawa sang mga biktima, sadtong gab-i sang Septiyembre 17 nagapangayam ang mga biktima sang gulpe sila nga dakpon sang mga armadong lalaki.

Agosto 13 tubtub subong.

Pagpamigos kag pagpamahog tuga sang nagasingki nga militarisasyon ang ginaantos subong sang pumuluho nga nagaestar sa higad-riles sang San Pablo City. Sa desperasyon nga mapatuman ang proyektong PNR Railway Modernization and Rehabilitation Project Southrail Main Project, gindeploy diri ang mga elemento sang 22nd IB. Nagtukod sang detachment ang militar sa mga barangay Sta. Ana, San Joaquin, Soledad kag Wawa samtang padayon ang presensya sang militar sa Barangay San Gregorio kag Barangay San Antonio 2. Daw layi militar ang nagaluntad sa mga barangay nga ini halin sadtong Agosto 13 sang magkampo diri ang mga pwersa sang militar. May *curfew* ang mga residente halin alas-7 sa gab-i. Ang mga lider kag katapu sang Samahan ng Magkakapit-Bahay sa Tabing-Riles (SMTR) nakaagi sang masingki nga pagpanilag kag harasment. Gintuyo man ang kabuhi ni Myrna Olate, tagapangulo subong sang SMTR-San Pablo. Wala pa siya makapauli sa kaugalingon nga balay bangud halos ginakampanan na sang militar ang iya balay. AB

Mga bata, kababaihan, environmentalista, biktima sang kalakasan

SINGKWENTA'Y otso nga mga bata ang nangin biktima sang pangpulitika nga pagpamatay sa nagkalain-lain nga lugar sang Pilipinas halin nga nag-presidente si Gloria Macapagal-Arroyo, suno sa isa ka pagtuon sang GABRIELA. Ang nasambit nga mga bata biktima sang masaker kag arbitraryo nga pagpalupok sang mga nag-operasyon nga tropang militar sa kaumahan. Lakip diri ang apat ka lapsag nga ginabusong pa lamang sang ila mga iloy. Sitenta'y otso nga mga babaye naman, nga kadam-an mga ina ang ginpatay sang mga tropang militar.

Samtang, 18 nga tagasakdag sang embayronment ang ginpatay sang mga armadong gaway ni Arroyo sugod 2001. Lima sa ila ang ginpatay sa tung-anan sang Agosto kag Septyembre sining tuig. Ginuot si Joey Estriber, aktibista nga nagabato sa ilegal nga pagpangtroso kag malaparan nga pagmina sa Aurora; kag gintuyo ang kabuhi ni Fr. Allan Caparro sang Leyte nga aktibo nagapakamalaut sa pagmina sa Eastern Visayas.

Pito sa mga ginpatay ang taga-Southern Tagalog: sanday Nicanor de los Santos, lider sang mga Dumagat nga nagabato sa proyektong Laiban Dam sa Rizal; Noli Capulong, tagapamaba sang Southern Tagalog Environmental Action Movement; Manuela kag Expedito Albarillo, Roger Fernando, Erwin Bacarra kag Ramon Ternida, mga aktibista nga nagabato sa pagmina sa Oriental Mindoro; kag Napoleon Pornasodoro, isa ka lider-manunudlo nga nagapakamalaut sa Mirant coal-fired power plant. AB

Banggianay sa kabinete ni Arroyo

Isa ka yabi nga myembro sang kabinete ni Gloria Arroyo nagrisayn, patimaan sang nagasingki nga banggianay sa tunga sang nagaharing paksyon. Nagplastar sang pagbiya si Avelino Cruz, sekretaryo sang Department of National Defense, sining Nobyembre 5.

Nagbiya si Cruz bangud sa hayag niya nga pagpamatuk sa Cha-cha (*Charter change* ukon pagbag-o sa konstitusyon). Tumungkad ang banggianay sa sulod sang kabinete ni Arroyo labi na sa halambalanon sang Cha-cha sang ibasura sadtong Oktubre 24 sang Korte Suprema ang petisyon sang Sigaw ng Bayan kag Union of Local Authorities of the Philippines (ULAP) nga nagaduso sang pagbag-o sang konstitusyon paagi sa peke nga "people's initiative." Si Cruz ang ginabasol nanday Arroyo sa pagkapaslaw sang Sigaw kag Ulap nga kumbinsihon ang Korte Suprema bahin sa "people's initiative." Hungod nga ginasupak ni Cruz ang mandu sa iya ni Arroyo nga habigon si Associate Justice Antonio Carpio para magdampig ini sa Cha-cha. Sanday Cruz kag Carpio lunsay naghalin sa Villaraza-Angcangco Law Office, isa ka daku nga bupete sang mga abugado nga kilala malapit sa mga Arroyo pero nagsugod man nga magdistansya sa nagahari nga guban.

Indi ini ang una nga kahigayunan nga ginbalabagan ni Cruz si Arroyo. Sadtong Enero kag liwat sadtong Pebrero gintuyo ni Arroyo nga magdeklarar sang layi militar, bagay nga ginpamatukan ni Cruz. Supak man sa interes sang guban Arroyo ang panugyan ni Cruz nga idumili na ang paghatag sang ano man nga papel sa AFP sa mga eleksyon para malikawan na kuno ang mga insidente nga ginlaragway sa "Hello Garci" tapes.

Ang pagbiya ni Cruz patimaan sang pagpangibabaw sa kabinete ni Arroyo sang pinakamasupog nga militarista kag mahingaliton pareho nanday Executive Secretary Eduardo Ermita, National Security Adviser Norberto Gonzales, Sec. Raul Gonzales sang Department of Justice, Presidential Political Adviser Gabriel Claudio kag Presidential Chief of Staff Mike Defensor.

Patimaan man ini sang labi nga pagkawasak sang nagaharing paksyon sang Arroyo kag sang nagahana nga pagbiya kag pagdistansya sang mga myembro sang kabinete ni Arroyo bangud indi na nila mabatas ang tuman ka pasista kag tuman ka baraghal sang mga pamaagi nga ginahimo agud makapabilin sa poder si Gloria Arroyo.

Nauna na nga nagbiya sadtong 2005 ang napulo ka myembro sang kabinete nga ginatawag "Hyatt 10" bangud sa pagdinaya ni Arroyo sa eleksyon sadtong 2004 kag sa subong nga peke nga pagpangayo patawad angot sa pagkaumid niya sa iskandalo bunga sang "Hello Garci" tapes. AB

Away sang mga mamumugon sa Dolefil

Padayon ang pagpang-ipit sang Dole Philippines (Dolefil) Inc. sa mga mamumugon sini sa Polomolok, South Cotabato. Ini sa pihak sang pagpaiway nila sang ila welga kag pagbalik sa trabaho sadtong Septyembre 22, matapos imandu sang Department of Labor and Employment (DOLE). Suno sa mga mamumugon sang Dolefil, padayon ang pagsuspendir sa ila sang maneydsment sining Oktubre—lapas sa mga kundisyon sang mandu para sa Assumption of Jurisdiction nga ginapapanaog sang DOLE.

Ang mga mamumugon nagtingub sa Asosasyon sa mga Mamumu sa Dole alang sa Kalingkawasan ug Demokrasya sa Nasud-National Federation of Labor Unions-Kilusang Mayo Uno (Amado Kadena-NAFLU-KMU).

Ang Dolefil isa ka subsidyaryo sang Dole Food Company, isa ka kumpanyang Amerikano, kag nagserbi nga pangunahong prodyuser sang pinya para sa kumpanya. Makit-an ang operasyon sini sa 14,000 ektarya nga kadutaan sa South Cotabato. May ara ini nga kaugalingon nga pabrika sang lata, kahon kag pwerto. Ini ang pinakadaku nga kumpanya sa Region 12 kag ginakuhaan sang pinakadaku nga bahin sang kita sang kumpanya.

May ara nga 5,000 obreros nga direkta ginaempleyo sang Dolefil. Kadam-an sa ila mga kontraktwal nga nagabaton sang sweldo nga mas manubo pa sa rehiyunal nga mininum nga P160/adlaw. Ang regular naman nga nagabaton sang P200-400 kada adlaw. Solo ang mga mamumugon nga empleyado sang Dolefil sa nagtaliwan nga 20 tuig ang nagabaton sang P500/adlaw.

Kontra-mamumugon

Sadtong Septyembre 13, kadam-an sang mga mamumugon sa Polomolok Cannery, pangunahong planta sang Dolefil, ang bumuto para ilunsar ang welga makaligad nga bumagsak ang negosasyon sa tunga sang maneydsment kag unyon para sa *collective bargaining agreement* (CBA) nga ginsuguran sadto pang Abril. Sa baylo nga atubangon ang mga reklamo sang mga mamumugon, gintuyo pa sang Dolefil nga bawion ang mga benepisyo kag serbisyo nga napadaug na sang unyon sa nagligad nga mga tinuig pareho sang bayad sa malip-ot nga bakasyon, indibidwal nga *break time* kag pati ang ginahatag nga subsidyo para pangbakal sang bugas.

Sadtong Septyembre, nagplastar ang maneydsment sang "pinal nga tanyag" nga nagaunod sang masunod: 3% pagsaka sang sweldo sa una nga tuig (P6-12/adlaw sa mga regular nga mamumugon), 3.5% sa pangaduha nga tuig (P7-14/adlaw) kag 4% sa pangatlo nga tuig (P8-16/adlaw); P420 subsidyo sa bugas; sweldo para sa isa ka pultaym nga upisyal sang unyon, P30,000 *lump sum*; kag P800,000 para sa Education and Research Fund (ERF).

Ginapamilit sang unyon ang 21% (P42-84/adlaw) nga pagtaas sa sweldo; P500/bulan nga subsidyo sa tubig kag elektrisidad; subsidyo para sa 30 kilo sang bugas kada bulan; P300,000 *lump sum* kag P800,000 para sa ERF. Ang ulihi nga duha ka aytem nauna na nga ginproponer sang National Conciliation and Mediation Board.

Tuman kalayo sa pungsodnon nga panawagan para sa P125/ad-

sw nga pagtaas sa sweldo ang ginalagas sang unyon. Magagmay lamang nga bahin ang kantidad nga ini sa US\$5.87 bilyon (halos P300 bilyon) nga ginakita sang Dole sadtong nagligad nga tuig. Suno sa mga mamumugon, katumbas lamang ang kantidad nga ini sang panit sang pinya nga ginakitaan gihapon sang Dolefil.

Indi makakilibot nga sang ipresentar sa isa ka reperendum sadtong Septyembre 21 ang manubo nga tanyag, ginsikway ini sang 76% sang mga mamumugon.

Anti-union

Nagaabot na sa 712 mamumugon ang ilegal nga ginsuspender, 2,000 ang ginpaandam sang *disciplinary penalty*, kag 13 upisyal sang unyon ang nakabaton sang *notice of termination* bunga sang ila pag-insister sang ila mga kinamatarung kag kaayuhan. Dugang sini, ginpaskingki sang kumpanya ang pagpanilag, pagpanamad kag armadong pamahug sa unyon kag mga myembro

sini.

Sadtong Agosto 29, 20 tropa sang militar nga nakakomoplahe kag nakabonet ang ginpadala sang kumpanya sa upisina sang unyon. Sakay sa isa ka siksabay, nanaug ang lalaki nga armado nga mga mabas-kog nga armas sa atubang sang upisina agud kakason ang istrimer nga nakabitay sa atubang sini samtang ginapatumtuman ang mga tawo nga ara sa sulod. Nagpamahug sila nga pagaluthangon ang sinoman nga magguwa sa upisina kag magapugong sa ila.

Ginpahulag man sang kumpanya

Sundan sa "...Dolefil," sa pahina 7

ANG BAYAN Nobyembre 7, 2006

Batuk sa pagpanubo suhol kag paglabag sa mga kinamatarung pang-union

Duha ka welga ang magkasunod nga ginkasa sang mga mamumugon sang Fresh Banana Agricultural Corporation (FBAC) sa Compostela Valley sining nagligad nga tatlo ka bulan. Ang FBAC ginapanag-iyahan sang magkasosyo nga AJMR Group of Companies sang pamilya Soriano kag sang Sumitomo Fruit Corp. (Sumifru), isa ka higanteng kumpanya sang Hapon. Ang mga welga ang sabat sang mga mamumugon sa sobra-sobra nga pagpanubo sang suhol, iligal nga pagpahalín, pagbungkag sang unyon, pagpamahug kag harasmnet sa FBAC.

Gintukod sang Nakahiusang Mamumuo sa Osmena-National Federation of Labor Unions-Kilusaang Mayo Uno (NAMAOS-NAFLU-KMU), unyon sang mga mamumugon sang Packing Plant-98 sang FBAC ang ila welga matapos maguba ang negosasyon para sa bag-ong *collective bargaining agreement* (CBA) sadtong Oktubre 2. Antes ini, ginkasa sang Naghiusang Mamumuo sa San Jose (NAMASAN-NAFLU-KMU), unyon sang mga mamumugon sang Packing Plant-95 sang FBAC ang welga matapos iligal nga ginpahalín sang kumpanya ang 196 mamumugon sini.

San San Jose, nagpasaka sang himu-himo nga kaso sang pagpanamad ang FBAC batuk sa NAMASAN.

Ginbasura ini sang korte pero paagi sa pagpaniplang napasaka liwat ini gamit ang ngalan sang mga indibidwal. Nagpagguwa sang *temporary restraining order* ang korte batuk sa nakawelga nga mga mamumugon kag ginamit ini sang FBAC agud mapintas nga bungkagon ang ila piketlayn kag arestuhon ang 80 welgista nga nagatawo didto sadtong Septyembre 12. Lakip sa mga gin-aresto kag iligalnga ginhunong amo ang mga kabataan kag mga bata upod sang ila mga ginikanan sa adlaw na ina.

Kadungan sini, nagbalibad ang FBAC nga kilalahon kag respetuhon ang mandu sang National Labor Relations Commission nga bayaran ang sinasukot sang NAMASAN nga P3.7 milyon bilang pangpuno sa sweldo nga wala ginhatag, Cost of Living Allowance kag *service incentive leave* nga wala nabaton sang

mga obrero.

Kadungan sang welga sa planta, naglunsar sang vigil-rally sa atubang sang AMR Group of Companies sa Davao City ang 196 nga myembro sang NAMASAN nga iligal nga ginpahalín sang kumpanya. Ginpamilit nila ang makatarungan nga pagbalik sa ila sa trabaho bilang regular nga mga mamumugon. Ginbalibaran nila ang tanyag nga magtrabaho na lamang sa ibang kumpanya bilang mga kontraktwal nga mamumugon.

Malaba kag marikot ang paghimakas sang mga mamumugon diri batuk sa kadalukon, pagpaniplang kag kalakasan sang mga multinasunal nga kumpanya. Halin nga natukod ang mga plantasyon sang saging sa Compostela Valley sadtong 1992, nagbulos-bulos na ang

Sundan sa "Away..." sa pahina 8

"...Dolefil," halin sa pahina 6

ang mga grupo nga anti-komunista pareho sang ANAD kag Alsa-Masa agud samaran ang unyon kag ang KMU. Halin sang mag-umpisa ang pagbatuk sang mamumugon diri, talalupangdon ang labi nga pagdamu sang mga poster, plakard kag polyeto nga nagapanamad sa KMU bilang isa ka "teroristang organisasyon" nga wala sang iban nga ginahimo kundi manabotahe sa operasyon sang kumpanya.

Patimaan sang desperasyon sang kumpanya, ginbayaran sini ang mga kooperatiba nga nagasuplay sang kontraktwal nga mamumugon sang rali batuk sa KMU, Amado Kadena kag sa nagahana nga welga sang unyon. Madamu sa mga kontraktwal nga mamumugon ang nag-ako nga napilitan lamang sila nga magsunod sa mga paghulag nga ini bangud ginapaandaman sila nga pahalín sa trabaho.

Sa amo man, nagahimo sang mga panabotahe ang kumpanya kag ipaako ini sa Amado Kadena-KMU

Kalakasan militar sa FBAC

KATIMBANG na sang pagpanghimulos kag pagpaniplang sang FBAC ang paggamit sini sa mga pwersa sang Armed Forces of the Philippines batuk sa mga mamumugon. Duha nga *fact-finding mission* ang ginlunsar—sadtong Mayo kag Agosto—agud idokumento ang pagpasilabot sang militar sa mga aktibidad sang unyon kag mga paglapas sini sa mga tawhanong-kinamatarung sa mga komunidad sang mamumugon.

Suno sa mga report, nagpatawag sang pulong ang 28th IB sa

Packing Plant 90, 92 kag 95 sadtong Agosto 2005 agud paandaman ang sin-o man nga mamumugon nga magpartisipar sa mga aktibidad sang mga unyon diri. Malisyoso nga ginaangot sang militar ang mga unyon sa Bag-ong Hangaway sang Banwa kag ginapahug ang mga mamumugon nga magasara ang planta kon igapamilit nila ang pataason ang ila sweldo ukon kon magpaidalum sila sa Kilusang Mayo Uno.

Sa Osmena (Packing Plant 98), ginareport nga nakapungko sa ne-

gosasyon para sa bag-ong CBA ang mga pwersa sang militar kag kinumpiska sang mga ini ang kopya sang CBA sang mga mamumugon. Sa San Jose (Packing Plant 95), mga tropa sang militar ang nagakakas sang mga ginkabit sang unyon nga mga istremer nga nagau-nod sang ila demanda kag panawagan.

Halin 2004 tubtub sa subong, walo ka kaso sang pagpamahug kag 17 kaso sang harasment ang nadokumento sang mga *fact-finding mission*. AB

Mga piketlayn sa Cavite, ginbungkag

MAKAHAS nga ginbungkag sang mga pulis ang mga piketlayn sang duha ka unyon sa *export-processing zone* sa Cavite sining nagligad nga Septyembre 25. Masobra 300 obreros sang Chong Won Fashion Inc. kag Phils. Jeon Garments Inc., mga kumpanyang Koreano, ang nagdesisyon nga dululungan nga maglunsar sang welga matapos magbalibad ang maneydsment sang kada mga kumpanya nga makignegosasyon. Sa pihak ini sang pagsertipika sang Department of Labor and Employment sa duha ka unyon bilang lehitimo nga mga “bargaining agent” sang ila mga mamumugon.

Suno sa mga report, bag-o gid lang gintukod sang piketlayn sa tarangkahan sang Chong Won salakayon sang mga pulis kag gwardya ang mga welgista kon sa di-in indi magnubo sa 10 mamumugon ang napilasan. Kadungan sang pagsalakay, ginsulod sang mga pulis ang mga eskrol nga gin-empleyo sang kumpanya bilang kabaylo sa mga mamumugon nga nagsunod sa welga.

Sadtong aga sang Septyembre 27, liwat ginsalakay sang mga pulis kag gwardya ang mga piketlayn. Bayn-

te’y dos ka mamumugon sang Chong Won ang ginbakol samtang 13 naman sa Phils. Jeon ang napilasan. Duha sa ila ang nag-angkon sang mga pilas sa ulo. Kadungan sini, madamu nga babayeng mamumugon ang ginhikap kag nakaagi sang pagmolestiya ang iban halin sa mga nagsalakay nga pulis kag gwardya.

Masunod nga adlaw, arbitrario nga inaresto kag ginditiner sang mga pulis ang walo nga myembro sang Solidarity of Cavite Workers (SCW) samtang nagatipon sang pagkaon para sa mga nakawelga nga mamumugon. Ginkumpiska ang ila natipon nga suplay nga pagkaon, mga *cellphone*, kamera kag iban pang personal nga gamit kag ginkasuhan sang “trespassing” kag “inciting to sedition.” Ginhilway lamang sila sadtong Oktubre 4.

Ang Chong Won kag Phils. Jeon amo ang nagahimo sang mga bayu, *underwear* kag iban pang beste pang-eksport. Lakip sa ila mga kliyente ang Wal-Mart sang US, Al Assel kag Zico sang Saudi Arabia, CNI sang US kag Dream Station sang Japan. AB

“Away...,” halin sa pahina 7

mga kapitalista sa paghukhok sang higitang tubo kag pagpang-ulipon sa mga mamumugon diri. Sadtong umpisa, ginlatag kag gindumalahan sang Stanfilco ang mga plantasyon nga nagaserbi tagasuplay sang saging sa Dole Philippines (Dolefil). Sadtong katapusan sang 2002, ginbaligya ini sang Stanfilco sa FBAC, isa ka kumpanya dang AMS Group of Companies nga ginatag-iyahan sang pamilya Soriano.

Sadtong 2004, gintukod sang pamilya Soriano ang AJMR Group of Companies agud direkta nga dumalahan sang FBAC. Kadungan sini, nagsulod ang Sumifru nang mamuhuan ini sang P1.5 bilyon sa AJMR.

Sa sulod ang madamu nga tuig, nag-antos ang mga mamumugon diri sang di makatawo nga kundisyon sa pagtrabaho samtang nagabaton sang manubo nga sweldo. Nagaabot sa 44,000 mamumugon ang nagatrabaho sa masobra 67,000 ektarya nga mga plantas-

yon sang saging. Kadam-an sa ila nagabaton lamang sang P176/adlaw kabaylo sang ila pagtrabaho sang 14 oras. Malayo ini katama ikumparar sa P621 nga kinaha-hanglanon sang isa ka anum-katawo nga pamilya para mabuhì sang disente kag bisan sa P212 nga gintalana sang rehiyunal nga minimum para sa Southern Mindanao. Sa pihak nga bahin, nagaabot sa P44.5 bilyon ang nalista nga kita sang kumpanya sadtong nagligad nga tuig. AB

Ginlamon sang mga kawatan

Wala gid untat ang rehimeng Arroyo sa salalakut, wala-tuo kag sunud-sunod nga mga anomalya kag korapsyon.

Nabuyagyag sining Oktubre ang anomalya sa Food for School Program sang rehimen para kuno sa mga nagaeskwela sa pangpublikong buluthuan elementarya. Ginatawag ini subong nga "pina-kadaku nga kagarukan" bangud P8 bilyon ang kabilugan nga kantidad sang manugloko nga programa nga ini tubtub sa katapusan sang 2007. Sobra nga mas daku ini kum-parar sa kagarukan sa P4 bilyon nga pondo halin sa Road User's Tax, P3.27 bilyon nga suhulay sa proyektong PEA-Amari, P1.3 bilyon sang Mega Pacific ukon P728 milyon nga programang Ginintuang Masaganang Ani.

Gin-umpisahan ang maanomalya nga programa nga ini sadtong 2004. Suno sa gubyrerno, nakasentro ang programa sa pagpakaon sa minilyun-milyon nga bata sa elementarya nga may edad lima tub-

tub walo, pangunahon na sa mga erya nga lapnagon ang kagutuman kag malnutrisyon.

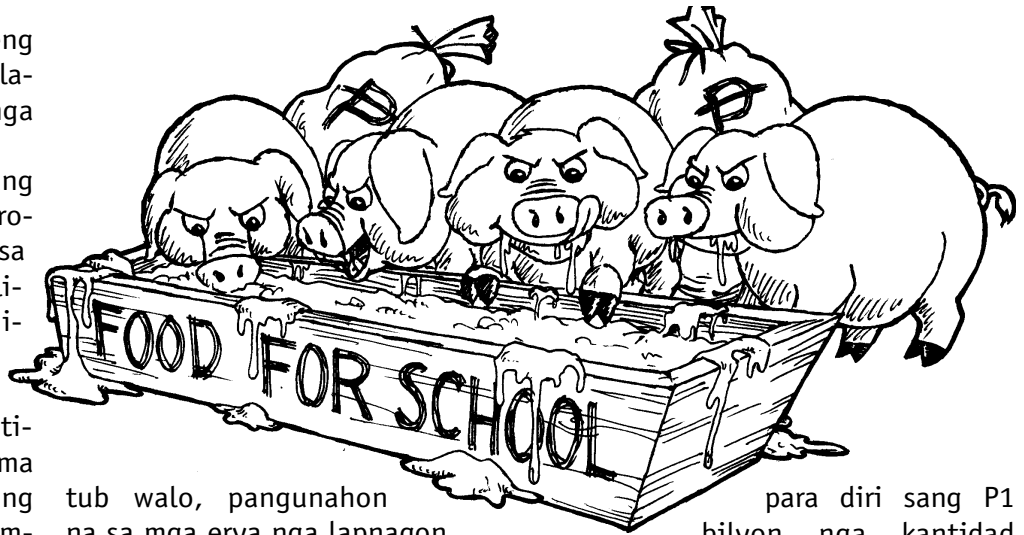
Gin-aprubahan sang Kongreso para sa programang Food for School subong nga tuig ang dugang nga P2.625 bilyon nga alokasyon nga ginpaagi sa Department of Education (DepEd) kag dugang man nga P270 milyon nga alokasyon nga ipaagi naman sa Department of Social Welfare and Development (DSWD). Nakatana ang kadam-an sini sa importasyon sang bugas nga ipanagtag sang programa. Naka-import na

para diri sang P1 bilyon nga kantidad

sang bugas ang National Food Authority (NFA). Sa badyet sang 2007, maabot sa P4.0113 bilyon para sa DepEd kag P1.085 bilyon para sa DSWD ang alokasyon para sa programa nga ini. Nakatalana nga angkaton ang dugang pa nga kantidad nga P2 bilyon nga bugas.

Tuman kadamo sang nagakastigo sa natabo nga salamangka sang paghatag lang sang bugas sa mga bata nga igauli sa pamilya, samtang ang orihinal nga konsepto amo nga hatagan ang masustansya nga pagkaon sa eskwelahan ang mga bumulutho. Nabal-an sang madamu nga sektor nga pagagamiton ang programa nga ini para pagbakal ang boto sa eleksyon sa Mayo 2007. Sa mga nagligad nga eleksyon ginagamit na ang bugas para magbakal sang boto.

Kaangot man sini ang liwat nga pagbutang ni Gloria Arroyo kay Arturo Yap bilang sekretaryo sang DA agud magserbi liwat nga opereytor sang Malakanyang sa maabot nga eleksyon gamit ang mga pondo sang gubyrerno. Pagasundan niya subong ang papel sang anay Undersecretary of Department of Agriculture nga si Jocelyn "Joc-joc" Bolante nga amo ang pangunahin nga yara sa likod sang anomalya sa "fertilizer fund."

Gutom sa Pilipinas, nagalala

NAGDAMU ang ginagutom nga Pilipino sining nagligad nga tatlo ka bulan, suno sa sarbey sang Social Weather Stations (SW). Base sa sarbey, nagaabot sa 16.9% sang 17.4 pamilya ukon kaktumbas sang 2.9 milyon nga pamilya ang nakaagi sang gutom. Pinakadamu ang nagkagutom nga pamilya amo sa Mindanao (21.3%). Samtang, 19.7% nagkagutom sa Visayas kag 14.7% sa Luzon. Labi nga naglala ang kagulutmon halin sang mabutang sa poder si Gloria Macapagal-Arroyo bilang pangulo sadtong 2001.

Sa isa ka pahayag, ginsiling sang Partido Komunista sang Pilipinas nga ang pagsingki sang kagulutmon sa pungsod bunga sang maid-id nga pagpatuman sang rehimeng Arroyo sang mga polisiya sang imperialistang globalisasyon nga nangin tunaan sang pagkaguba sang mga produktibong pwersa sa pungsod, mataas nga tantos sang disempleyo kag kakulangan sang trabaho kag kawad-on sang mga basehang kinahanglanon kag serbisyo sa masang anakbalhas.

Siling sang PKP, nagagatong lamang ini sa mabaskog nga kakig sang masa kag sa nagabaskog nga rebolusyonaryong kahublagan.

AB

Pareho sang una, bugana nga ginbuburan man sang benepisyo halin sa pondo ang dalok nga pulitiko kag mga himata ni Gloria Arroyo halin sa importasyon kag pagpanagtag sang bugas, amo man halin sa pagtago kag pagbaligya sang bag-o nga bugas kag pag-ilis sini sang daan kag nagakasamad nga istak sang bugas sang NFA nga amo ang ipanagtag. Daku ang komisyon kag kupit sa buhis nga masami ginabaton sang mga nagadumala sa importasyon halin sa mga negosyante nga naumid diri.

Samtang, wala sang anuman nga benepisyo nga mabaton ang mga mangunguma sang humay sa programa nga ini. Sa baylo, ang produksyon nila kumpetisyunan pa sang importasyon sang dugang nga bugas para sa padihut nga ini.

Wala kahuy-anan nga ginagamitang kakinahanglanon sang inosente kag nagakalisod nga mga baa sa maitom nga katuyuan nga pagkapyot sa gahum kag pahukhuk sa kabang sang banwa sang kampo kag idu-ido ni Gloria Arroyo. **AB**

Ang pagbalik ni Arturo Yap

SEKRETARYO man sang Department of Agriculture si Arturo Yap sadtong 2004. Nagbiya anay siya sa DA sadtong Hunyo 2005 sang kasuhan siya kag ang iya pamilya sang kagarukan. Sanglit siya nga ginpalamig kag sadtong Disyembre 2005 ginhimuan siya sang bag-o nga pusisyon sa Malakanyang bilang "Presidential Assistant on Job Creation" kag sadtong Mayo ginnombrar siya nga pinuno sang Presidential Management Staff.

Naumid si Yap sa mga kaso sang ismagling sang bugas sadtong pinuno pa siya sang NFA, amo man sa mga anomalya sa programang Ginintuang Masaganang Ani. Sadtong 2004, nagpasaka sang kaso si Marlene Garcia-Esperat, mamahayag kag anay empleyado sang NFA, batuk kay Yap, Bolante kag walo nga iban pang upisyal sang NFA. Ginpatay si Esperat sadtong Marso 2005 kag ginadudahan nga ginpatay siya sang mga upisyal sang DA nga ginpasakaan niya sang kaso. Gindalahig si Yap sang isa ka testigo nga empleyado sang DA sa Central Mindanao pero tatlo nga minor nga empleyado lamang ang ginhusgahan nga may sala.

Sa liwat nga pagpwesto kay Yap sa DA, direkta nga pagakaptan niya ang Food for School Program, patimaan sang labaw nga pagsalig ni Arroyo kay Yap. **AB**

Pilipinas, himuon nga basurahan sang Japan

Kabahin sang bag-o gid lang napirmahan nga Japan-Philippines Economic Partnership Agreement (JPEPA) ang paghatag kinamatarung sa Japan nga magtambak sang mga makahililo nga basura sini sa Pilipinas sa sulod sang napulo ka tuig. Nakasaad sa Artikulo 29 sang kasugtanan ang pagpasugot sang Pilipinas nga angkaton halin sa Japan "nga wala taripa" ang 141 bagay nga lunsay mga basura nga makahililo kag makasamad sa ikaayong lawas kag kapalibutan. Ginabug-os ini sang mga bagay nga "indi na makaserbi sa orihinal nga katayuan, hindi na pwede ibalik sa daan nga porma ukon makumpunir kag nagakabagay lamang sa basurahan ukon sa pagrekoher sang mga gamit nga pyesa kag materyales."

Daku nga ironiya nga kabaylo ini sang pagpasulod sang Japan sang tubtub 500 nars kag *caregiver* halin sa Pilipinas kada tuig para naman amli-

gan ang ikaayong lawas sang pumuluyo sang Japan.

Mabaskog nga kundenasyon ang gin-ani sang JPEPA halin sa nagkalain-lain nga sektor sang pumuluyo, mga nagasakdag sang interes sang mga konsyumer, mga embayromentalistang aktibista kag ikaayong lawas, mga oposisyonista kag pati mga senador bangud sa daku nga kahalitan nga igatuga sini sa pangabuhian, ikaayong lawas kag kapalibutan sang Pilipinas.

Bisan sa iban nga pungsod, nalarma ang mga embayromentalistang aktibista bangud sa mga basura kag hilo nga ginahaboy sang Japan sa Pilipinas. Ang kasugtanan ginkundenar sang Japan Greenpeace kag sang Basel Action Network nga nagapanawagan man sa Senado sang Pilipinas nga ibasura ini. Ang Basel Action Network isa ka pangkalibutanon nga

organisasyon nga nagabantay sa pagsunod sang mga pungsod sa Basel Convention nga nagabawal sa pag-eksport sang mga basura kag hilo sa ibang pungsod. Upod ang Japan kag Pilipinas sa mga nagpasugot sa tratado bisan nga wala pa ini porma nga ginpirmahan sang Japan.

Sa atubang sang mabaskog nga pagkastigo sa JPEPA napilitan ang Malakanyang nga ipresentar anay ang kasugtanan sa Senado para sa ratipikasyon. Antes mabuyagyag sa publiko ang kabilugan nga kaundan sang JPEPA, plano tani sang rehimeng Arroyo nga himuon nga isa ka *executive agreement* na lamang ini para pirma lamang ni Arroyo ang kinahanglan agud maaprubahan ini.

Madumduman nga sadtong 1995 gintuyo man sang Japan nga mapalusot ang tone-tonelada nga basura diri lakip ang mga nagamit nga dyaper kag mga *sanitary napkin*. Wala ini napasulod bangud sa maabtik kag mabaskog nga reaksiyon sang pumuluyong Pilipino. **AB**

(Basahon man ang "Japan-Philippines Economic Partnership Agreement: Dugang nga bunal sa lokal nga ekonomya" sa isyu nga Septyembre 21, 2006 sang Ang Bayan.)

Basura kag iban pa

PILA sa mga ginapahanugutan nga pasudlon sa pungsod sa idalum sang JPEPA ang sumusunod:

> Abo kag mga lagtok nga nagaunod sang *arsenic*, *asoge*, *thallium* ukon mga kumbinasyon sini, kag ginagamit para sa pagkuha sang *arsenic* ukon mga *metal* nga ini ukon para sa pagmanupaktura sang mga *chemical compound* sang mga nasambit nga *metal*. (Ang *arsenic* sa masami sangkap sang mga hilo sa ilaga. Ang *thallium* sa masami sangkap sang mga pamatay-insekto. Ang madugayan nga pagkahilo sa asoge nagaresulta ini sa pagkabuang, kombulsyon, pagkabaog, o pagkabaog ukon pagbun-ag sang mga lapsag nga may diperensya kag sa pagkamatay sa kadugayan.)

> Abo kag mga lagtok halin sa pagsunog sang ordinaryong basura.

> Basura nga bulong;

> Mga salin nga produkto halin sa industriyang kemikal ukon kaaangot nga industriya, basurang munisipal; higko halin sa imburnal;

> Basura halin sa mga klinika-- mga plaster kag iban pang bagay nga may pangdukot; mga benda; mga gamit nga gwantes sang doctor.

> Mga likido nga gamit sa pagtinlo sang *metal* (*metal pickling*), *hydraulic liquid*, *brake fluid* kag mga likido nga kontra sa pagyelo.

> Mga nagamit nga bayu kag iban pa peste.

> Bag-o ukon nagamit na nga mga trapo, utod-utod nga panghigot ukon lubid nga himo sa tela (nga ginadumili nga angkaton sa idalum sang RA 4653).

37 ka armas nakumpiska sa mga reyds sa Mindanao

TRENTA'Y SYETE ka armas ang nakumpiska sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa duha ka wala sang lupok nga reyds sa North Cotabato, Compostella Valley kag Sarangani sining una nga simana sang Nobyembre.

Alas-8:30 sang aga sang Nobyembre 2 sang sorpresa nga salakayon sang mga Pulang hangaway ang detatsment sang 72nd IB sa Barangay Bituan, Tulunan, North Cotabato. Nakumpiska nila ang 18 ka Garand, tatlo ka M14 kag isa ka M16. Nakakumpiska man sila sang madamo nga bala, mga unipormeng militar kag importanteng dokumento. Madali nga nakapalapit ang gerilya bangud nagpakuno-kuno sila nga mga pulis.

Samtang sa Sarangani, nakakumpiska ang mga gerilya sang pumuluyo sang tatlo ka Garand, tatlo ka karbin, duha ka .45, duha ka .38, isa ka 9 mm kag isa ka .357 Magnum sang disarmahan nila ang mga elemento sang CAGU sa Barangay Paet, Alabel sining Nobyembre 5.

Sa Compostella Valley, nakakumpiska ang BHB sang duha ka M16 kag isa ka 9 mm pistola sang salakayon sini ang detatsment sang Philippine National Police (PNP) sa Sityo Mambusaw, Barangay Ngan sa banwa sang Compostella bandang alas-11:15 sang udto sining Nobyembre 6.

Liberation International, liwat ginabantala

NAGBALIK na ang pahayagan nga *Liberation International* (LI). Liwat nga ginlunsar ang publikasyon nga ini sadtong Oktubre 30, 2006. Ang LI ginabantala sang International Information Office sang National Democratic Front of the Philippines. Tuyo sang LI nga makahatag sang tayuyon nga mga balita nahanungod sa paghimakas sang pumuluyong Pilipino para sa pungsodnon kag pangkatilingban nga kahilwayan kag batuk sa imperyalista kag pyudal nga paghari. Magpagguwa man ini sang mga analisis sang NDFP kag mga alyadong organisasyon sini bahin sa mainit nga isyung internasyunal. Sa liwat nga pagbalik sang LI nadugangan ang rebolusyunaryong propaganda nga magakontra sa imperyalistang propaganda nga wala untat nga nagapalakain sa mga kahublagan para sa pungsodnon kag pangkatilingban nga kahilwayan sa mga ginapigos nga pungsod pareho sang Pilipinas.

Kampanyang rekrutment sang AFP, ginhiikayan sang PKP

GINHIKAYAN sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) ang plano nga “malaparan nga pagrekrut” sang AFP para kuno lutuson ang rebolusyunaryo kag armadong kahublagan sa sulod sang duha ka tuig.

“Bisan pa madugangan sang armas kag mga tinawo, indi mangin mas sampaton nga pwersang pang-away ang garuk kag pasistang AFP batuk sa BHB,” siling ni Gregorio “Ka Roger” Rosal, tagapamaba sang PKP. Suno kay “Ka Roger,” sa kaulihanan, “ang balanse sa tunga sang rebolusyunaryo kag kontrarebolusyunaryo ginatalana indi sang kadamuon sang tropa ukon armas, kundi sang lapad, kadalom kag kapagsik sang suporta sang pumuluho.”

Gin-anunsyo sining Oktubre 20 sang hepe sang AFP nga si Gen. Hermogenes Esperon nga magarekrut ang AFP sang dugang nga 3,000 ka suldado kag 7,920 tinawo para sa tukuron nga 90 kumpanya sang CAFGU. Base kuno ini sa plano nga wasakon ang BHB pag-abot sang tuig 2010. Sa subong may ara nga 52,748 pwersa sang CAFGU sa bilog nga pungsod.

Ang pagrekrut sang mga bag-ong elemento sang CAFGU nga ikonsentrar sa mga lugar nga ginatantya mabaskog ang BHB pareho sang CL, ST, Bicol, Samar, Caraga kag Davao.

Hilwayon si Ricardo Palmera!

GINAINSISTER sang International League of Peoples’ Struggle (ILPS) ang paghilway kay Ricardo Palmera halin sa kamot sang US.

Si Ricardo Palmera ang isa ka lider sang FARC (Fuerzas Revolucionarias de Columbia) nga iligal nga gindakop sang tingob nga pwersa sang CIA, Interpol kag militar sang Columbia kag Ecuador sadtong Enero 2, 2004 sa Quito, Ecuador samtang iya ginaareglo ang pagpakigpulong kay UN Secretary General Kofi Annan para sa bayluhanay sang mga bihag sa gera (POW) sa gubyernong Uribe sang Columbia. Siya ang tiglawas sadto sa FARC sa negosasyon pangkalinungan sa tunga sang reaksyunaryong gubyerno sang Columbia kag FARC.

Ginhunong siya sa Columbia asta Disyembre 31, 2004. Sadtong Enero 2005 inendorso siya ni Uribe sa US para atubangon ang mga himu-himo nga kaso sang terorismo, pagpangidnap, *drug trafficking* kag rebelyon nga ginpasaka batok sa iya sang gubyernong US.

Siling sang ILPS, ang pagpreso kag pagbista sang kaso ni Palmera sa US indi lamang paglapas sa pungsodnon nga soberanya sang Columbia kundi paandaman sa tanan nga mga pungsod nga nagapakig-away para sa independensya, demokrasya kag hustisya sosyal sa bilog nga kalibutan. Matingkad man ini nga halimbawa sang pagpasilabot sang US sa internal nga polisiya sang Columbia.

Husgar nga kamatayan kay Saddam Hussein, dikta sang US

SA DIKTA sang US, ginhusgahan sang kamatayan sining Nobyembre 5 ang anay pangulo sang Iraq nga si Saddam Hussein kag duha pa sini ka tinawo bangud kuno sa mga krimen batuk sa pumuluyo. Ginpanaug ang husga nga bitay sang papet nga korte sang Iraq duha ka adlaw bag-o hiwaton ang eleksyon para sa Senado kag pila lokal nga upisyal sa US. Ginalauman tani sang rehimen Bush nga ang balita nahanungod sa silot nga bitay kay Hussein ang makapataas sa paglaum sang iya partidong Republican nga makakuha sang mayoryang numero sa Senado kag mga lokal nga pusisyon sa atubang sang nagalapad nga pagkunderar sa pagpanggera sang iya rehimen sa Iraq kag pagsikway bunga sini sang mga botante sa partido ni Bush.

Hungod nga gintemprano ang pagsentensya kay Hussein para makalagas ini para sa panahon nga paborble sa taktika nga pang-eleksyon sang partidong Republican. Nakatalana pa tani ang pagsilot matapos ang Nobyembre 7 pero dali-dali nga ginsara sang husgado ang presentasyon sang ebidensya kag mga testigo sang depensa. Sa pagkamatuod, ang kasaysayan sang pagbista kay Hussein ang kasaysayan sang paglapas sa husto nga proseso kag mga basehang kinamatarung sang akusado. Bag-o sini, isa ka tuig nga ginpreso si Hussein nga wala ginbista kag wala sang abugado. Sang umpisahan na ang pagbista magkasunod nga pinatay ang tatlo niya ka abugado.

Wala independensya kag krebilidad ang korte nga nagbista kay

Hussein. Ginpatindog ini sa idalum sang pananakop sang Amerikano kag nagasunod lamang sa dikta sang US. Ang pinakauna nga hepe sang mga huwes nga nagbista kay Hussein ang nagrisayn bangud indi niya masarangan ang grabe nga presyur. Ang isa pa ginpahalin sang papet nga gubyernong Iraqi sang sili-ngon niya nga wala sang ebidensya nga nagaangot kay Hussein kag sa al Queda kag sa pagtago sang mga mapanghalit nga hinganiban.

Liw-as sa ginalauman sang rehimen Bush kag sang papet nga gubyernong Iraqi nga gatungan sang pagsilot kay Hussein ang kagamhahan sa Iraq kag ang todo-todo nga pagbaskog sang kontra US nga sentimento kag pagbato sang pumuluyo nga Iraqi.

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXVII No. 21
Nobyembre 7, 2006
www.philippinerevolution.net

Editorial

Internasyunal nga pagkiha sa rehimeng Arroyo

Bangud sa lapnagon nga internasyunal nga pagkabalaka sa nagalala nga mga krimen batuk sa pumuluyong Pilipino, pormal nga ginkiha sang pumuluyong Pilipino sa Permanent People's Tribunal (PPT) sining Oktubre 30 ang rehimeng US-Arroyo. Ang Permanent People's Tribunal (PPT) isa ka establisdong korte nga internasyunal na ginakilala sang United Nations kag iban pa nga pangkalibutanon nga institusyon. Pagasuguran sini ang pagbista sa rehimeng Arroyo sa maabot nga Marso 2007.

Ikaduha ka beses na nga ginpaidalum sa pagbista ang rehimeng Arroyo. Sadtong Nobyembre 2004, ginakusar ang rehimeng Arroyo sa atubang sang Citizens Congress for Truth and Accountability (CCTA)—isa ka

katipuan sang mga eksperto sa layi kag mga personahe nga bantog sa ila integridad. Ginpanaug sang CCTA sadtong Marso ang husga sini: nagsala si Gloria Arroyo sa mga

krimen nga paglabag sa tawhanong-kinamatarung, pagdinaya sa eleksyon kag pagpamuyong sa kabang-manggad sang pungsod kag dapat na siya gahum.

Ang pagkiha sa rehimeng Arroyo sa PPT subong pangahuha nga kahigayunan man nga ginpasaka diri nga mga kaso batuk sa nagaharing papet kag reaksyunaryong rehimen sa Pilipinas. Sadtong 1980, ang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) tiglawas sang pumuluyo nga Moro, magkatuwang nga nagpasaka diri sang mga kaso kriminal batuk sa rehimeng Marcos kag sa kahimbong sini nga gubyernong US kag mga imperyalista nga korporasyon

Mga tampok sa isyu nga ini...

Ang Permanent People's Tribunal

PAHINA 3

Away sg mamumugon sa Dolefil kag FBAC

PAHINA 6 at 7

Pondo sg Food for School, ginalamon sg mga kawatan PAHINA 9

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa *angba-yan@yahoo.com*